

A KISKONDÁS

Népmese

Hol volt, hol nem volt, volt az Óperenciás-tengeren túl, az üveghegyeken innen, volt egyszer egy szegényasszony. Volt annak egy fia. Malacot őrzött volna, ha őrzötte volna, mert csak kárt csinált mindenütt. Nem tudták hasznát venni, nem vált be kondásnak sem. Hiába próbált vele az anyja akármit, mindegy volt annak.

Hát ez a teddlenerontsd kondásgyerek meghallotta egyszer, hogy a király annak adja a lányát, aki úgy el tud bújni, hogy az ő lánya nem találja meg.

— No, kiskondás! — mondta magában — most mutasd meg, ki szült! Sokat nyerhetsz egy kis ügyességgel!

Fel is szedelőzködött, kért egy tarisznya hamubasült pogácsát, nyakába kanyarította a cifra szűrét, avval elindult.

Ment, ment, mendegélt, árkon-bokron, hegyen-völgyön keresztül, hol erdőben, hol sík földön. A pogácsa is fogytán volt már, de csak nem talált még a király kastélyára. Megy megint egy álló hétig, már az utolsó pogácsát is megette, de még semmit sem lát. Szomjas is volt már, olyan volt a nyelve a nagy szárazságtól, mint a felvert galuska.

— Mit csináljak már? Éhen vessek? Ha ezt tudom, el se indultam volna.

Ahogy megy, nagy sokára talál egy kutat. A vályúján ült két fehér galamb. Odamegy.

— No, két fehér galamb! Én most titeket megeszlek, mert majd meghalok éhen!

Azt mondja a két fehér galamb:

— Ne egyél meg, kiskondás! Inkább húzzál nekünk egy vedert vizet, szomjasak vagyunk nagyon. Jótét helyébe jót várj!

Úgy rimánkodott neki a két galamb, hogy nem ette meg őket. Odament a kút kávájához, húzott nekik egy vederral, azután maga is jóllakott a jó hideg vízzel.

Avval ment tovább.

Hát szomjas már nem volna, de a hasa, az morgott, mint egy láncos kutya. Amint épp egy nagy pusztaságban vándorolt, talál megint valakit: egy sánta rókát.

— No, sánta róka! Akármi legyen, ha téged meg nem eszlek!

Könyörgött a sánta róka is, hogy ne egye meg: a kisfiának visz éppen egy kis ennivalót.

— Jótét helyébe jót várj, kiskondás! Majd segíthetek én még terajtd!

A kiskondásnak már dülledt a szeme a nagy éhségtől, de nem bántotta. Gondolta, hogy majd visszafizeti az még az ő jóságát!

Csetlik-botlik tovább a kiskondás. Szántáson, vetésen, tarlón, parlagon vitt az útja. Összekotorászta már az utolsó morzsát a tarisznyából, azt is megette. De mi volt az annak az éhes hasnak! Jobbra dőlt, balra dőlt, már azt hitte, sohasem ér oda, ahová akar.

Útjában akkor messziről meglátott egy nagy tavat. Ő bizony megnézi, hátha lesz ott valaki, valami. Lemegy a partjára, hát ott látja, hogy a víz szélében vergődik egy kis hal.

Odakap nagy mohón, felveszi a vízből a kis halat. De az azt mondja neki:

— Ne egyél meg, kiskondás, megszolgálhatom én még a te jóságodat!

Nézte a halat sokáig a kiskondás; szép volt nagyon, a pénze csak úgy ragyogott, ahogy rásütött a nap. Megsajnálta, és visszatette a vízbe.

Huncut dolog az éhség, nyomon követi az embert. A kiskondás bánta már, hogy útra kelt. De már mindegy. Ha ég-föld összeszakad is, ő már nem fordul vissza.

Ment, ment tovább. Hát megint talál egy kutat vályúval, a vályún két fehér galambot.

— No, már nem tesztek bolonddá! Nem nézek már se istent, se embert, megeszlek benneteket!

Rimánkodott a két fehér galamb, hogy csak most az egyszer ne egye meg őket, majd megszolgálják még a jóságát.

— Ugyan, ugyan, csak ki akartok rajtam fogni. Én meg, mint a bolond, hallgatok rátok! De azt bezzeg nem látjátok, hogy már felfordulok éhen!

Meg akarta fogni a galambokat, de azok rimánkodtak, esedeztek neki. Utoljára aztán mégsem bántotta őket. Húzott nekik egy vödör vizet

nyelt ő is egy nagyot a vederből, avval továbbment.

De már igazán azt hitte, hogy nem ér oda. Ebbe az éhségbe el kell pusztulni!

Már maga sem tudta, mióta, csak azt tudta, hogy nagyon régen úton van már. Beletörődött a sorsába, most már káreszküresz, ahogy lesz, úgy lesz.

Nagy sokára mégis elért a kastélyhoz.

A kapuban ott állt a király. A kiskondás illendően odaköszönt neki, s a király el is fogadta:

— Hát hol jársz erre, te kiskondás, ahol még a madár se jár? Mi keresnivalód van itt?

Elsorolja aztán a kiskondás, mivégről jár ő erre. Bizony nagyon is ide igyekezett, merthogy azt hallotta, hogy a király annak adja a lányát, aki el tud bújni előle. Megpróbálkozik ő is, hátha lenne valami sikere a vállalkozásának.

— Jól van, fiam, jól van! — mondta a király. — De látod-e, itt van kilencvenkilenc emberfej a karón. Te leszel a századik, ha nem tudsz elbújni.

A kiskondásba nem szakadt bele a madzag, csak azt mondta:

— Majd lesz valahogy!

Bementek a házba. A kiskondás először is azzal állt elő, hogy bizony ő már nagyon éhes, veszenek neki egy kis maradékot.

Adtak neki annyit, amennyi belefért.

Másnap, ahogy felkelt, megy be hozzá a király, hogy bújjék már el, míg a lánya föl nem kel, mert ha fölkel, nemigen tud előle elbújni.

Kászálódik a kiskondás, kászálódik, egyszer csak ott látja az első két fehér galambot. Kinyitja az ablakot, azok azt mondják:

— Gyere, rögtön elviszünk!

A kiskondás sem húzódott soká. Rájuk bízta magát, azok meg uszgyi! Mentek vele, mint a szél, egyenest a nap háta mögé.

Felkészült a királykisasszony is. Lement a kertbe, leszakította a legszebb rózsát, perdült egyet a sarkán, és így kiáltott:

— Gyere elé, kiskondás! Ott vagy a nap háta megett!

Hű, ette a méreg a kiskondást, meg félt is! De mit csináljon? Kibújt a nap háta mögül, és ment egyenesen a konyhába.

Megvirradt a másnap. Felkel a kiskondás. Ránéz az ablakra, a sánta róka már ott ágaskodott, most az várta. Felkészül hirtelen, nyitja ki az ab-

lakot, megy el a rókával.

A róka levitte őt hétszer olyan mélyre a föld alá, amilyen mélyre ásni lehet.

Kimegy a királykisasszony a kertbe, leszakítja a legszebb rózsát, s pördül egyet a sarkán.

— Gyere elé, kiskondás, a föld hét mélységéből!

Mit volt tenni, a kiskondás előbújt onnan is.

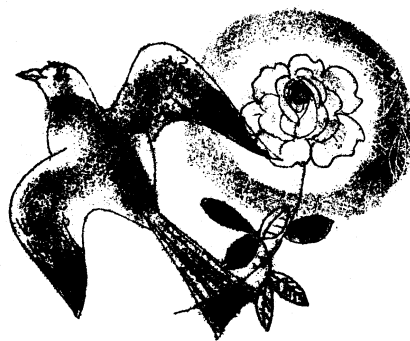
Harmadnap a kishalhoz ment el a tóba. Az levitte a tó egyik szögletébe.

Ide már nem ér el a szeme világa! Itt találjon meg!

De a királykisasszony, ahogy lement a kertbe, leszakajtotta a legszebb rózsát, perdült egyet a sarkán, s mindjárt hívta a kiskondást a tó fenekéről!

— Hát végem van! Az van! Már az enyém a századik karó! — mondogatta a kiskondás. — Már ha háromszor megtalált, negyedszer sem tudok én úgy elbújni, hogy rám ne akadjon!

Lefeküdt, hogy majd elalszik, kipihen magát, de nem bírt ám sem aludni, sem pihenni. Csak hánykolódott, veckelődött.

Másnap virradóra ott lát az ablakán két fehér galambot. Ahogy azok őt meglátták, az egyik mindjárt elszállt, a másik ott maradt.

Beereszti a galambot. A galamb azt mondja neki:

— Gyere sebesen! Változzál át egy szép rózsává, én is azzá változom.

Úgy is lett. A kertben már délelőttre minden bimbó gyönyörűen kifeslett. Itt is, ott is szebbnél szebb virágok virítottak.

Lejön a királykisasszony, keresi a legszebb rózsát, hát kettőt egyformának talál. Leszakítja mind a kettőt, és a keblére tűzi.

Perdült egyet a sarkán, de már nem látta a kiskondást. Perdül még egyet, akkor sem látja!

— No, apám, nem látom a kiskondást. Úgy elbújt, hogy nem találok rá!

— Dehogynem, dehogynem! Perdülj még egyet a sarkadon, hátha meglátod!

Perdült a lány harmadszor is, de perdülhetett volna akárhányat, úgysem találta volna meg a kiskondást.

Akkor a lány kebléről az egyik rózsa galamb formájában elszállt, a másik meg a kiskondássá változott.

A királylány csak nézett, hogy maga előtt látta a kiskondást.

Akkor a kiskondás magához ölelte a lányt.

— Szívem szép szerelme! Én a tied, te az enyém! Asó-kapa válasszon el egymástól!

Megölelték, megcsókolták egymást. A kiskondásból még hétszerte szebb legény vált. Olyanok voltak ott egymás mellett, mint a bokrétába kötött virág. Azután lagzit tartottak, boldogok lettek.

A kiskondásból olyan finom ember lett, akár a párja; a lányból meg olyan dolgos, szép asszony, amilyen a kiskondásnak kellett. Még most is élnek, ha meg nem haltak.

Ihász Judit

A KISKONDÁS (Meseelemzés)

„...a mi meséink gyökere nem keleten és nem is nyugaton van, hanem a világ-egyetem központjában, a mi lelkünk közepében, saját műveltségünkben - a népmese ugyanúgy működik, ahogy a világ...”

Szántai Lajos

Népmeséink, ahogy azt az elnevezés is sugallja, a nép ajkán születtek és szájról-szájra terjedtek, alakultak. Hogy miért volt rájuk szükség? Erre egy érdekes példa jut eszembe.

Aki néprajzi múzeumban jár, az láthatja, hogy a „régiek” milyen játékokat fabrikáltak gyermekeiknek. A fiúcskáknak piciszeke, faállatkákat gyermekostorral..., a leánykáknak kicsike szövőszéket, picinyke fakanalat, rostát...; azért, hogy a lehető legteljesebben élhessék meg később kiteljesedő női-férfiúi szerepkörüket.

Mit sem szeretne jobban egy kisleány annál, hogy édesanyját látva, ő is úgy szaggassa a pogácsát a méreteihez szabott gyúródeszkán; vagy a kisfiú, aki ugyanolyan ügyesen akarja hajtani a játékkocsi elé fogott faállatokat, mint ahogy azt a valóságban a nagypjától látta. Játék közben megszűnik számára a külvilág, teljesen azonosul azzal a tevékenységgel, amelynek segítségével később kiteljesedhet, ami majdani szerepkörére készít fel.

Ugyanez történik akkor is, amikor mesélnek neki; de a népmese a felkészítés-felkészülés egy

másik részét alkotja. Óriási jelentősége van annak, hogy a világot leképezve kicsibe, gyermekeink úgy nőjenek fel, hogy megismerjék saját nemüket, személyiségüket, feladataikat a közvetlen környezetükben (*mikrokozmosz*) és ezáltal a világ működésében (*makrokozmosz*). A népmesében benne rejlik az ember és az univerzum kapcsolata.

A mese, amit választottam, az egyik legáltalánosabb sémája annak a próbatételekkel teltűzött útnak, amelynek bejárása nélkül az időtlen (*i-dő-etlen*/az idő nincs a helyén, *éretlen/kellő* idejét még nem érte el, *ü-gyetlen*) fiú nem válhat hőssé.

A mese főszereplője egy „teddlenerontsd” kondásgyerek, akinek édesanyja nem tudja hasznát venni a ház körül, mert ahogy a ráaggatott jelzőből is kitűnik, mindenben kárt csinál. Ez a fiú egy élete kapujában álló „kamasz”, akit éretlen személyisége gátol abban, hogy a lelke mélyén lakozó erényeit felszínre hozhassa, s ezáltal a királylány párjául válassza a teremtés működtetéséhez. A szívében rejlő tulajdonságok kiszabadítása nem más, mint kiegészítő/jobbik felének, a „női minőségnek” a megtalálása. Így válhat teljes férfivá. Van ügyetlensége miatt bosszankodó, ugyanakkor szerető édesanyja, de nem az anyai szeretet az a „női minőség”, amit keres. (Nagyon fontos ez is, hiszen az édesanya az, aki útnak indít bennünket.) Amire szüksége van, az a királylányban lakozik; csak a szerelem emelheti fel a

legmagasabb szellemi szintre. A férfi a mag hordozója, a nő a megfogant élet testesítője. Szükségük van egymásra ahhoz, hogy a világ saját teremtettségéből ne essen ki. A királylánynak sem felel meg akárki fia; várja, mert tudja, hogy jön valaki, aki megfelelő lesz arra, hogy a beteljesülés az univerzum működéséhez szükséges lehető legmagasabb szinten a legintenzívebb energiák segítségével menjen végbe.

A mese elején „KISKondás”-nak hívott szereplő a mese végére beteljesíti küldetését, és „HÉTszerte szebb legénnyé” válik. (hét a teljesség száma)

Csekély csillagászati ismereteim ellenére bártorkodom asztrálmítoszi fejtegetésekbe bocsátkozni – mivel a feladat is tulajdonképpen erről szól. Mivel tényleg nagyon kevés az ismeretem ebben tárgyban, így bocsátassék meg, ha sületlenségeket (*idétlen-i-dő-etlen, éretlen*) írok. Amik ide a papírra kerülnek, inkább meglátások, észrevételek (helyesek vagy helytelenek), mint elmélyült tudásból származó következtetések, de talán nem alaptalanok és esetleg magasabb tudásszinttel rendelkező, érdeklődő emberek logikai összefüggések közé tudják ágyazni – ha szükséges, korrigálva.

A kiskondás disznókat őriz naphosszat, a DISZNÓ pedig a BIKAJegy első Hold-háza. Van olyan Bika-tulajdonságok, melyekben a fiúra ismerünk: még nem hatolt be az Én mélységeibe (próbák sora vár rá), családjáért dolgozik (a felemelkedés a teremtő erő beindításához szükséges); meggondolt és kitaró tevékenységet (a fiú sorsát) vetít előre. Ebben az állatövi jegyben a VÉNUSZ van otthon és a HOLD erőben, két női minőségű bolygó, ahogy az ő életében is két női minőség van jelen: az édesanyja és a királylány. A cselekmény indítását mindig az erőben lévő bolygó határozza meg, ezért az anyai szeretetet a Hold képviseli. A cselekmény általános lefolyására vonatkozóan az adott téridő egységben uralmon levő bolygó alaptulajdonságai a meghatározók, ezért a Vénuszt a szerelmen alapuló (teremtő-)befogadó erő megtestesítőjeként a királylányhoz rendelttem.

Így egy teljes gondolati egység rajzolódott elénk, de nem hagyhatom megjegyzés nélkül azt, hogy a BIKAJegy tulajdonságok túlnyomó része a kiskondás kialakulatlan személyiségével nem vonha-

tó párhuzamba, több a meg nem felelés, mint a megfelelés. A másik az, hogy a két női szereplőhöz rendelt bolygók megcserélhetők úgy, hogy az erőben lévő Holdat, mint az anyaság, az anyává-válás lehetőségének a hordozóját a királylányhoz társítom, a Vénuszt pedig az édesanyához, azzal a megjegyzéssel, amit Baktay Ervin könyvében olvastam: a férfi (ebben az esetben a kiskondásra vonatkozóan) horoszkópban a Vénusz nő-rokonra utal. Végül pedig azt is szeretném hozzáfűzni, hogy a mesében több ennyire teljes (önálló, de rendszerbe illeszthető) állatövi jegy tartományt nem láttam meg, nem fedeztem fel sem kis éves és sem precessziós időkeretet (ami nem azt jelenti, hogy nincs), a mese szerkezetét egészen más logika szerint (a négyelem rendszer segítségével) fejtegettem, amire egy kicsivel később térnék ki.

A kiskondás kezébe veszi az irányítást; talán érzi, hogy el kell indulnia és megpróbáltatnia. A felemelkedés csak áldozatok árán lehetséges. Elébe megy a feladatnak!

„- No kiskondás! - mondta magában - most mutasd meg, ki szült! Sokat nyerhetsz egy kis ügyességgel!

Fel is szedelőzködött, kért egy tarisznya hamubasült pogácsát, nyakába kanyarította a cifra szűrét, avval elindult.”

VÁLLÁRA veszi tarisznyáját – vállalja a kihívásokat; a cifraszűr is nyakába kanyarítja, amely hímzéseivel védelmet nyújt az ártó-rontó erők ellen.

Megy, megy, mendegél; fogytán az energiája (pogácsa). Nagyon éhes, szomjas lesz. Hogy ez mennyire gyötörő érzés a testnek és mennyire megterheli a szellemiséget, azt abból érzékeljük, hogy elbizonytalanodik. Egy pillanatra úgy érzi, olyat vállalt, ami meghaladhatja képességeit.

„- Mit csináljak már? Éhen vessek? Ha ezt tudom, el se indultam volna!”

Ez az érzés később, a próbatételek közben fokozódik, ami arra utal, hogy bizony nem olyan könnyű ezeket a próbákat – melyek egyszerűnek tűnnek – kiállni. Elérkezünk azonban egy olyan pontjára a mesének, ahonnan már nem lehet visszafordulni. Az erények (elszántság, bátorság, kitarás jószívűség...) kibontakozóban vannak.

„A kiskondás bánta már, hogy útra kelt. De már mindegy. Ha ég-föld összeszakad is, ő már nem fordul vissza.”

„De már igazán azt hitte, hogy nem ér oda. Ebbe az éhségbe el kell pusztulni! Már maga sem tudta, mióta, csak azt tudta, hogy nagyon régen úton van már. Beletörődött a sorsába, most már káreszküresz, ahogy lesz, úgy lesz.”

Mi történik velünk, ha már annyira éhesek vagyunk, hogy korog a gyomrunk? Nem csak fáj a hasunk (TEST-ünk). Az éhség a SZELLEM-ünket is átjárja, működését gátolja – egészen addig, amíg nem csillapítjuk. A kiskondás az igazán nagy próbatételek előtt jól lakik. Itt már hatalmas energiákra (testünkre-lelkünkre-szellemünkre egyaránt) lesz szükség.

„Bementek a házba. A kiskondás először azzal állt elő, hogy bizony ő már nagyon éhes, vessenek neki egy kis maradékot.

Adtak neki annyit, amennyi beléért.”

Egyetlen szint van, aminek működését az éhség nem tudja befolyásolni – ez a LÉLEK szintje. LÉLEK-re volt szükség ahhoz (hiszen nem erőpróbákról és nem szellemi megmérettetésről volt szó), hogy a már kiállt négy próbát teljesíteni tudja. A földi élelem helyett a LÉLEKből táplálkozott. A TEST-i szinten nem ragad meg (leküzdi éhségét), úgy tűnik könnyedén továbblép eggyel magasabb szintre, ahol a LÉLEK mérettetik meg. Ez a feltétele annak, hogy a SZELLEM kiteljesedjen. Az itt felvázolt hármasság ugyanúgy megjelenik a kisebb epizódokban (próbák), mint a mesében annak egészét tekintve.

Gyönyörűen jelenik meg a mesében az, ahogy a kiskondás földi szintet bejárva egyre magasabb

szintekre emelkedik.

„Ment, ment, mendegélt, árkon-bokron, hegyen-völgyön keresztül, hol erdőben, hol sík földön... de csak nem talált még a király kastélyára...” (Azaz, nem ezen a szinten kell keresni és még nem jött el az ideje!!)

„Megy megint egy álló hétig, már az utolsó pogácsát is megette, de még semmit sem lát.” (Lassan az időtlenség állapotába kerül, egy révülés kezdete!)

„Amint épp egy nagy pusztaságban vándorolt...” (A tér nélküli állapot!)

„Csetlik-botlik tovább a kiskondás. Szántáson, vetésen, tarlón, parlagon vitt az útja... jobbra dőlt, balra dőlt, már azt hitte, sohasem ér oda, ahová akar.” (Szántáson-vetésen-tarlón-parlagon egyszerre járnivalami elképesztő állapotot jelöl; ahol a test jobbra dől - balra dől, ott már az ember elveszti érzékszervei feletti uralmát!)

„Ha ég-föld összeszakad is, ő már nem fordul vissza...” (Hatalmas erők!)

„De már igazán azt hitte, hogy nem ér oda. Ebbe az éhségbe el kell pusztulni! Már maga sem tudta, mióta, csak azt tudta, hogy nagyon régen úton van már...”

A mesét olvasgatva egyből feltűnik, hogy itt nem a megszokott hármas, hanem négyes próbatétellel találkozunk, amely megduplázódik (még egyszer négy próbát kell a kiskondásnak kiállnia). 2-szer négyes szerkezetet kapunk, amit én mindenképpen a négy-elem rendszerrel hoztam összefüggésbe. A „nagy” felfedezésem után vizsgálva az egyes részcsелеkményeket egy rendszer rajzolódott ki előttem, amit most itt egy táblázatban foglalok össze. Ezen kívül bonyolultabb összefüggések keresése már képességeimen és meglévő ismereteimen túlnyúló feladat.

A mesében megjelenő szimbólum:	Dekanátusok, első helyen az uralkodó állatjeggyel:	Bolygók:
1. PRÓBA:	LEVEGŐ-ELEM	
KÚT	VÍZÖNTŐ	
KÉT GALAMB	IKREK	MERKÚR otthon: éles ítélőképesség, gyors áttekintés, határozatlanság
ELSŐ DÖNTÉSHELYZET	MÉRLEG: mérlegelő értelem	SZATURNUSZ erőben: szerencse és siker a tárgyalásokban
2. PRÓBA:	TŰZ-ELEM	
SÁNTA RÓKA	OROSZLÁN 2. Hold-háza	NAP o.-e.: nagylelkű, jóindulatú MARS r. e.: izomzat-sántaság?

„GONDOLTA, VISSZA-FIZETI AZ MÉG AZ Ő JÓSÁGÁT!”	NYILAS: értelmi megismerés távolabbi célok eléréséért	JUPITER otthon: belátás, bölcsesség, jóindulat
„DÜLLEDT A SZEME A NAGY ÉH-SÉGTŐL, DE NEM BÁNTOTTA” „AKISFIÁNAK VISZ ÉPPEEN ENNIVALÓT”	KOS: az akaraterő kétszeresen előtérbe lép	NAP erőben: teremtő erő, az élet elvét képviseli, azt kíméli meg (rókafi), aki a felnőtt után már a mag továbbadója lehet
3. PRÓBA:	VÍZ-ELEM	
„ÖSZEKOTORÁSZTA MÁR AZ UTOLSÓ MORZSÁT A TARISZNYÁBÓL, AZT IS MEGETTE. DE MI VOLT AZ ANNAK AZ ÉHES HASNAK!” „ODAKAP NAGY MOHÓN”	SKORPIÓ	MARS o.-e.: szenvedélyes, heves, mohó
HAL	HALAK	JUPITER otthon: könyörület VÉNUSZ erőben: jóindulat, segítő hajlam
„SZÉP VOLT NAGYON, A PÉNZE CSAKÚGY RAGYOGOTT, AHOGY RÁSÜTÖTT A NAP”	RÁK: nedves-vizes jelleg	HOLD otthon: kifelé gyengének látszó; szoros kapcsolat az élet anyagi dolgaival JUPITER r.e.: jóindulat
4. PRÓBA:	FÖLD-ELEM	
GALAMB	BIKA 2. Hold-háza	
„NO MÁR NEM TESZTEK BOLOND-DÁ! NEM NÉZEK MÁR SE ISTENT, SE EMBERT, MEGESZLEK BENNETEKET!” „UGYAN, UGYAN, CSAK KI AKARTOK RAJTAM FOGNI. ÉN MEG, MINT A BOLOND, HALLGATOK RÁTOK!”	SZŰZ: aggodalmas természet, kritikának vet alá mindent, kétarcú-rossz, jó	MERKUR o.-e.: földies, anyagias célok felé terel, de a szellemi törekvés is kihangsúlyozásra kerül
„MEG AKARTA FOGNI A GALAMBOKAT”	BAK: a legkézzelfoghatóbb anyagi célok felé irányul, az előző fokozat eredményeit nem tartja elég megbízhatónak erejét latba veti, ugyanakkor szívós, kitartó, mérlegelő, előrelátó	SZATURNUSZ otthon: bizalmatlanság, gyanakvás MARS erőben: meggondolatlanság, erőszakosság

Végre elérkezik a kastélyhoz, ahol a király a kapuban áll.

„A kiskondás illendően odaköszönt neki, s a király el is fogadta:

- Hát hol jársz erre, te kiskondás, ahol még a madár se jár?”

Bizonytalan útján ez az első pont, ahol nem bizonytalankodik. Tudja, hogy ebben a helyzetben illendően kell köszönni. A király válaszában megerősít bennünket abban, hogy tényleg valahol távol vagyunk minden földi közegtől, elérhetetlen messzeségbe jutottunk.

„- Jól van, fiam, jól van! - mondta a király.

- De látod-e, itt van kilencvenkilenc emberfej a karón. Te leszel a századik, ha nem tudsz elbújni.”

Bezárulhat egy kör, az utolsó pillanatban vagyunk, most már tényleg tenni kell valamit! A kilencvenkilenc próbálkozás a feladat nehézségére utal, vonatkozhat a sok próbálkozóra, de jelentheti a kiskondás sokszori elindulását is. A „száz” mindenképpen a teljesség lehetőségét hordozza.

Újabb négy próba következik. A lelkeség próbáját már kiállta, a szellemiség szintjére kell eljutni. A legmagasabb szintre csak a legnagyobb erők vihetnek és az eredményhez sikertelen pró-

MESELELEMZÉS

báلكozások is kellenek: tanulás és bukás – a felsőbb régiókba való emelkedés feltétele. Az első három próbán, annak ellenére, hogy őserőkkel áll kapcsolatban, megbukik, csak a negyedik alkalommal jár sikerrel. A négy őserő szintén párhuzamba állítható a négy-elem rendszerrel – hiszen szereplői is megegyeznek, de olyan teljes rendszert, mint az első négy próbánál, már nem tudtam kifejtteni. Annyi azonban bizonyos, hogy itt már kikerülünk a világ rendjéből, a megszokott tájékozódási közegünkből (a nap háta mögé, a föld hét mélységébe, a tó szegletébe jutunk, és át tudunk változni egy másik minőségbe). Ahhoz, hogy megfejthessük a mese minden üzenetét, nekünk is rá kell tudnunk hangolódni. Olyan állapotba kell kerülnünk, mint a kiskondásnak, aki járatlan utakat jár és a királylánynak, aki megperdülve sarkán áthatolhatatlan távolságokat lát.

„Mentek vele, mint a szél, egyenest a nap háta mögé.” (A szél a lelki sebesség fokozatára utal; ez még nem a gondolat sebessége, még nem elég a sikeres próbálkozáshoz.)

Nem lehet szebb befejezést írni annál, mint ahogy a mese végződik: „A kiskondásból olyan finom ember lett, akár a párja; a lányból meg olyan dolgos, szép asszony, amilyen a kiskondásnak kellett. Még most is élnek, ha meg nem haltak.”

Ahhoz, hogy a mesét ennél részletesebben elemezni tudjam, további mesék tanulmányozására van szükség. Egy mese is leképezi ugyan az univerzumot, hiszen szerves műveltséggel rendelkezünk, de az emberi megismerés képessége csak több részegység összevonásából tud átfogó és sohasem teljes képet rajzolni.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Dr. Baktay Ervin: A csillagfejtés könyve. Az asztrológia elmélete és gyakorlata. KönyvFakasztó, 2003.

Dr. Molnos Angéla: Meddig élhet a legősibb nyelv? Turán (XXXIV.) VII/5. 2004. szeptember-október, 7.o.

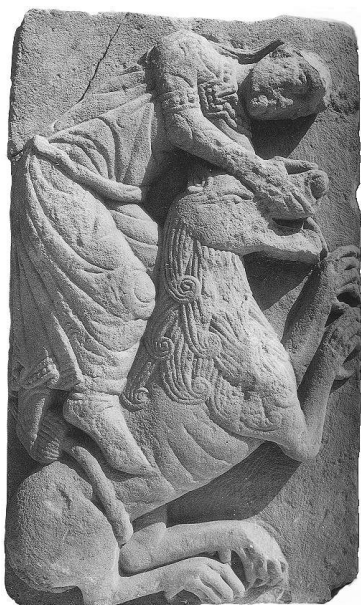
Gyárfás Ágnes: Molnár Ferkó a Világmindenségben. Magyar népmese. Elemzi: Gyárfás Ágnes Ősi Gyökér 2005. XXXIII. 4. 27-38. old.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese. Móra Ferenc Könyvkiadó, 1986. 13-17. o.

Pap Gábor: Hazatalálás. Művelődéstörténeti írások. Püski, Bp., 1999.

Interjú Szántai Lajos művelődéskutatóval. Magyar Demokrata, 2004/15.

Szántai Lajos: Világszép Nádszál kisasszony. Főnix Könyvek 33., Debrecen, 2002.

Sámson harca az oroszlánnal
Somogyvár (Internet)

Falrészlet
Somogyvár (Internet)